

36. lekce: Strategie – volné sloupce a sedmá (druhá) řada

Volný sloupec je prvek strategie s trvalejší působností. Volný sloupec, resp. jeho vytvoření, je jedním z prvních úkolů ve střední hře, neboť umožňuje aktivní hru věžím.

Volný sloupec otevíráme jen tehdy, když máme naději jej ovládnout a využít. Nejlépe slouží volný sloupec vniku věží na sedmou (druhou) řadu, kde napadají soupeřovy pěšce nebo vytvářejí hrozby nepřátelskému králi.

Vznik volného sloupce

V zahájení - vzniká běžně, např.

1.d4 d5 2.c4 c6 3.cxd5 cxd5
1.e4 e6 2.d4 d5 3.exd5 exd5
1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sb5 a6 4.Sxc6 dxc6 5.d4 exd4
6.Dxd4

Ve střední hře - vzniká volný sloupec:

- výměnou pěšců
- kombinačním obratem

Otevření a využití volného sloupce kombinací ukazují následující miniaturní partie:

Réti - Tartakower, Vídeň 1910

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Jc3 dxe4 4.Jxe4 Jf6 5.Dd3 e5?
6.dxe5 Da5+ 7.Sd2 Dxe5 8.O-O-O Jxe4

1.?

9.Dd8+!! Kxd8 10.Sg5++ 1-0

Obdobným příkladem využití volného sloupce je následující partie

Vukovič - N.N., simultánka 1926

1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sb5 Jf6 4.d4 exd4 5.e5 Je4 6.Sf4
f5 7.Sxc6 dxc6 8.Dxd4 Dd5 9.Jc3 Da5 10.Vd1 Se7
11.Sd2 Db6 12.Je2 Sc5

1.?

13.Dd8+!! Kxd8 14.Sg5+ Ke8 15.Vd8+ Kf7 16.e6+
Kxe6 17.Jf4+ Kf7 18.Je5#

Následující diagram je příklad jednoduchého využití volného sloupce.

1.?

1.Vh7+ Vxh7 [1...Kf8 2.Vxh8 De7 3.Vxg8+ Kxg8

4.Vh8+ Kf7 5.Dh7#] 2.Vxh7+ Kf8 3.Dh6+ Ke8 4.Dh5+
Kf8 5.Df7# (Stockmann,H - Henneberger,S, Muenster,
1994) 1-0

Následující diagram ukazuje otevření, ovládnutí a využití volného sloupce.

1.?

Tahem **1.Da1** hrozí bílý vzetím pěšce na b6. Černý musí buď vzít sám na a5, po čemž ale padne i pěšec a7, nebo ustoupit ze sloupce a. Zvolil druhou možnost, zahrál **1...Vb8** a následovalo **2.axb6 axb6 3.Va7+ Kh8**. Nyní bílý ovládne i sedmou řadu k útoku na černého krále **4.Vc7 Va8 5.V2a7 Vxa7 6.Dxa7 Vb8 7.Vh7+ Kg8 8.Vh6 De8 9.Dh7+ Kf8 10.Vxg6 +-**

Ovládnutí sedmé (druhé) řady

Vyplývá často z ovládnutí volného sloupce. Na sedmé řadě se zvyšuje účinnost těžkých figur.

Příklad:

1.?

1.Vxg7+ Kh8 2.Vxf7+ Kg8 3.Vg7+ Kh8 4.Vxd7+ Kg8 5.Vg7+ Kh8 6.Va7+ Kg8 7.Vxa8 +-

Velmi účinnou zbraní je využití 7. řady obsazením obou věží; takovým příkladem je následující příklad:

1.?

1.Vxg7+ Kh8 2.Vxh7+ Kg8 3.Vag7+ Kf8 4.f6! a černý nezabrání matu **5.Vh8 1-0** (Winawer, S - Sellman, A, London, 1883)

Cvičení:

1.?

1.Da7! Da5 (1...Dxa7 2.Vxd8 Vxd8 3.Vxd8 mat)
2.Dxa6 Dc7 3.Da7 +-

1.Vh7+ Kg8 2.Vfg7+ Kf8 3.Vxd7 Kg8 (3...a1D 4.Vh8 mat) 4.Vdg7+ Kf8 5.Vxc7 Kg8 6.Vcg7+ Kf8 7.Vxb7 Kg8 8.Vbg7+ Kf8 9.Vxa7 Kg8 10.Vxa8+ Kxh7 11.Vxa2 1-0

Domáci úkol:

B: Kc2, Db6, Va1, Vf7, Sc4, Sg1, Pa5, b2, c3, d3, e4, g3

Č: Ka8, Dd6, Vd8, Vg8, Sb8, Jh3, Pa7, b7, c6, e5, g7, h6

Jak bílý vyhraje po 1...axb6?

Řešení: 1...axb6 2.axb6+ Sa7 3.Vxa7+ Kb8 4.Vfb7+ Kc8 5.Sa6 +-